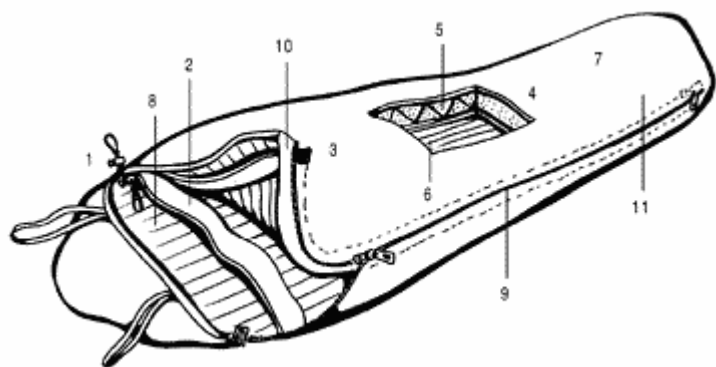

To základní o spacích pytlech

- 1 - stahovací kapuce, po stažení a zajištění samosvorkou zůstane otvor jen pro obličej, nebo dokonce jen pro nos
- 2 - zateplovací límeček kolem krku (ramen) se samosvorkou, po zatažení uzavírá prostor spacáku a chrání tak ramena před prochlazením a před únikem teplého vzduchu ze spacáku
- 3 - suchý zip u konce zipu je pojistkou proti samovolnému rozepínání
- 4 - izolační náplň, nejčastěji umělá vlákna nebo pěří
- 5 - konstrukce stěny spacáku, použitý způsob závisí na izolační náplni
- 6 - vnitřní tkanina
- 7 - vnější tkanina (vodopudivá úprava)
- 8 - někdy odepínací podhlavník (může se častěji prát)
- 9 - obousměrný zip s dvojitým jezdcem
- 10 - dostatečné překrytí zipu légou či jiným způsobem zabrání úniku tepla zipem
- 11 - některé spacáky mají zateplovací vak na nohy

Spánek je přirozený a přitom neúčinnější regenerační prostředek. Aby byl kvalitní, nesmí tělo bojovat se zimou, ale ani se přehřívat. V horku můžeme odkládat oblečení a rozepínat spacák. Před zimou nás ale ochrání jen opravdu dokonalá izolační vrstva, a tu nemá hned tak každý spacák.

TEPLOTNÍ URČENÍ Motto: poříd' si spacák, do kterého se budeš těšit a ne zalézat přežít! Spacák vybíráme v první řadě podle teplotního určení. Teplotní údaje, které bývají na spacáku vyznačeny, vypovídají o jeho izolačních vlastnostech. Horní hranice tepelného komfortu je asi nejméně zajímavá a říká, při jaké teplotě nám v zapnutém spacáku začne být nepříjemné teplo. Problém s nadbytkem tepla se u většiny spacáků dá vyřešit rozepnutím zipu. Dolní hranice tepelného komfortu je naopak hodnota nejzajímavější, neboť vypovídá o tom, do jakých nejnižších teplot je vlastně spacák použitelný. Klesne-li teplota pod tuto hodnotu, začneme se ve spacáku budit zimou a rozhodně se moc dobře nevyspíme.

Teplota označovaná jako „extrémní“ je spíše spekulace o tom, do jaké zimy bychom ve spacáku přežili bez omrzlin nebo přežili vůbec. Většího orientačního významu nemá a také málokdo si kupuje spacák za tím účelem, aby v něm pouze přežíval.

Zjednodušené, ale pro spotřebitele srozumitelné, je dělení spacáků do kategorií na letní, třísezónní, celoroční a zimní speciály.

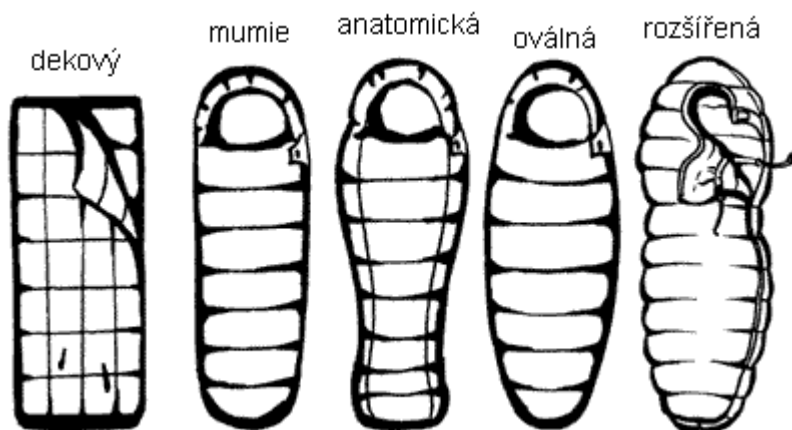
Parametry spacáku

Udávané teploty prezentují určité hodnoty tepelné izolace. Jsou objektivně měřitelné a jednou snad bude i u nás měření sjednoceno. Teploty udávané na spacácích mají za úkol dát měřítko pro srovnání mezi jednotlivými spacáky. Bohužel pouze orientačně mohou definovat teplotu pro uživatele, protože vnímání chladu a míra otužilosti je věcí individuálních odlišností, věcí zvyku, psychiky a momentální dispozice (únava, zdravotní stav, hlad...). Svoji roli hrají i vlivy nadmořské výšky, vlhkosti vzduchu, proudění vzduchu (!) a také toho, jak je spacák starý a kolikátý den je v akci. Po změření parametrů stejným způsobem by však bylo možno vzít všechny spacáky světa a seřadit je do řady – od nejteplejšího po nejstudenější.

ĎOUBOVA RŮŽOVÁ TABULKA (ANEK JAK SE VYSPAT DO RŮŽOVA)

Konkurenční boj zuří na všech frontách a v případě spacáků má často za výsledek hodně zkreslené údaje o jejich teplotním použití. Dokonce ani kamarádům se nedá stoprocentně věřit – rádi přehánějí („bylo mínus čtyřicet a stokilometrová vichřice...“). Při výběru je proto dobré použít také zdravý selský rozum, odolat miniaturizačnímu pokušení a alespoň hrubě se orientovat i podle „růžové tabulky“, která vychází ze subjektivních pozorování (a drkotání zubů) Petra Ďoubalíka, kmenového autora Malého Průvodce. Od roku 1977 do ledna 2002 spal ve spacáku 3068x, většinou i s ledničkovým teploměrem a v posledních šesti letech vystřídal 47 testovacích spacáků. K teplotním údajům (týkají se nehybného vzduchu - v průvanu a na větrné hůrce je vždy hůř!) jsou přisouzeny takové hmotnosti spacáků, které by měly zaručit perfektní a chladem nerušený spánek. Jsou uvažovány hmotnosti spacáků pro dospělé jedince (přibližně do 185 cm tělesné výšky) a předpokládá se toto „pyžamo“: spodní termoprádlo, jedna flísová vrstva střední gramáže (asi 200g/m²), teplé ponožky a případně i čepice. V zimě bychom se do spacáku mohli nabalit ještě více (překvapivého zlepšení se docílí i přivléknutím lehoučké „šustákové“ - Pertexové, Tactelové apod. soupravy), a tak bychom i hranici komfortu trochu vylepšili, ale pro jednotnost je celá tabulka vztažena k uvedenému, stále stejnému „pyžamu“. Někomu by se mohly zdát teploty „růžové tabulky“ velice konzervativní oproti hrdým údajům výrobců na spacáku. Jde však o to, že rozdíl mezi plnou regenerací organismu, tedy spánkem do „růžova“ a pouhým spánkem, kdy se člověk taktak nevzbudí zimou je opravdu propastný. Výzva: Pokud někdo umí vyrobit spacák, který se vymyká tabulce, necht' ho poskytnete Malému Průvodci k vyzkoušení. Potvrdí-li se jeho zázračné vlastnosti, rádi pomůžeme s jeho propagací.

ĎOUBOVA RŮŽOVÁ TABULKA (ANEK JAK SE VYSPAT DO RŮŽOVA) Kde končí spaní do růžova - dolní hranice tepelného komfortu

Hmotnost spacáku	Druh náplně	Rozmazlení zimomřivci	Drsní otužilci
0,6 kg	nejlepší vlákna nebo peří	+16	+13
0,6 kg	levné náplně	+17	+14
0,7-0,8 kg	nejlepší vlákna nebo peří	+14	+11
0,7-0,8 kg	levné náplně	+15	+12
0,9-1,0 kg	nejlepší vlákna nebo peří	+12	+9
0,9-1,0 kg	levné náplně	+14	+11
1,1-1,2 kg	nejlepší vlákna nebo peří	+9	+4
1,1-1,2 kg	levné náplně	+12	+7
1,3-1,6 kg	nejlepší vlákna nebo peří	+6	0
1,3-1,6 kg	levné náplně	+10	+4
1,7-2,0 kg	nejlepší vlákna nebo peří	0	-8
1,7-2,0 kg	levné náplně	+5	-3
2,1 kg a více	nejlepší vlákna nebo peří	-10 ...	-15 ...
2,1 kg a více	levné náplně	-5 ...	-10 ...

Zima se neměří jen teploměrem

Když se klepeme zimou a nadáváme na spacák, často zapomínáme, že působící chlad není jen hodnota na stupnici teploměru, ale výsledek působení zimy a větru dohromady („větrnomrazový index“). Stačí malý průvan a všechno je jinak:

Teplota nehybného vzduchu	rychlost větru -> výsledná působící teplota			
	10 km/h	20 km/h	30 km/h	40 km/h
+10	+8	+3	+1	-1
+4	+1	-5	-8	-10
0	-4	-10	-14	-16
-4	-8	-15	-19	-22
-10	-15	-23	-28	-31

TVAR SPACÁKU

Dekový, příkrývkový – spacák vhodný pro méně náročné akce, pohodlný, rozepnutím se změnil na deku.

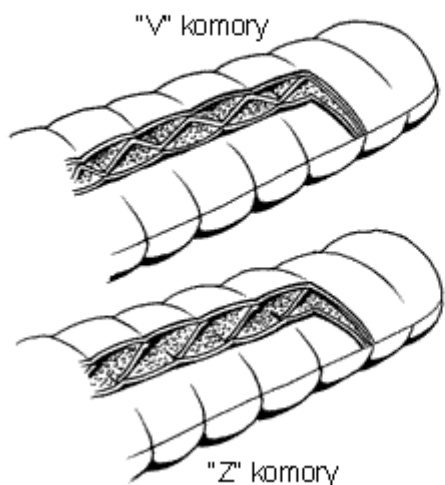
Mumiový – tvar optimalizuje velikost vyhřívání prostoru a hmotnost spacáku, zatažením tkanice je dokonale chráněna i hlava.

Oválné, rozšířené a anatomické mumie – oválné a rozšířené mumie jsou ideální pro jedince silných postav a pro ty, kteří nemají rádi těsné prostory, anatomická mumie naopak tvarem co nejvíce kopíruje lidské tělo, aby bylo dosaženo nejmenší hmotnosti spacáku a nejlepších tepelně-izolačních vlastností i za cenu menšího pohodlí.

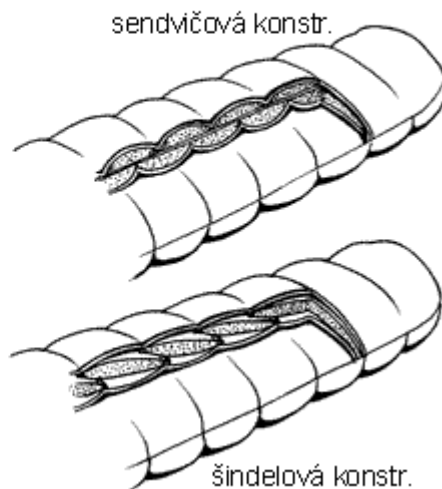
VELIKOST SPACÁKU

Správná velikost spacího pytle vzhledem k postavě uživatele je důležitější, než by se zdálo. Malé tělo jen obtížně vyhřívá

Pérové náplně

Syntetické náplně

příliš velký spacák a navíc nosíme zbytečnou zátěž (nejčastěji tak trpí děti se spacáky po rodičích). Naopak malý a těsný spacák je nepohodlný a stlačená izolační vrstva studí.

SE ZIPEM NEBO BEZ?

Díky zipu je možno spacák dobře odvětrávat a urychlovat jeho vysoušení přes den. Pohodlněji se do něho leze a vylézá. Praktický je zip rozepínací z obou konců a musí být dostatečně překryt izolující légou, jinak propouští do spacáku zimu. Nesmí se „zakusovat“ do okolní tkaniny. Spacáky bez zipu jsou určeny převážně do zimních podmínek, kde si o odvětrávání přebytečného tepla mohou spáči nechat pouze zdát. Spacák je levnější, teplejší, lehčí, skladnější a méně zranitelný. To vše za cenu menší univerzálnosti a pracnějšího „nastupování a vystupování“.

IZOLAČNÍ NÁPLŇ

Syntetická vlákna jsou nenáročná na údržbu, odolná proti plísni a vhodná i do vlhkého

prostředí. Snesou nešetrné zacházení, časté praní a jsou vhodná i pro alergiky. Rozlišujeme dutá vlákna a mikrovlákna (ty dutinku nemají). Často se používá směs mikrovláken, dutých vláken a vláken ve tvaru spirálek. Takové směsi udrží velký objem vzduchu a jsou odolné proti slehávání. Jsou velké kvalitativní rozdíly mezi umělými vlákny a jen ta nejlepší snesou srovnání s peřím. Spacáky s méně kvalitními vlákny jsou však velmi levné a pro běžné letní podmínky zcela dostačující a praktické.

Peří je i v současnosti stále špičkový izolant, díky nejlepším vláknům však ztratilo svoji výlučnost. Oproti spacáku z umělých vláken je při srovnatelných izolačních vlastnostech „pěrák“ lehčí a sbalitelnější. Nevýhody peří oproti syntetice jsou: složitější údržba, absorpce vlhkosti (a tedy zhoršení izolace), pomalé schnutí, komplikovanější výroba spacáku a tím i jeho vyšší cena. Z uvedeného vyplývá, že peří (zejména prachové) se hodí nejlépe do zimních expedičních spacáků, do velkých mrazů (a tedy suchého prostředí) a pro ty, kteří požadují špičkové vlastnosti spacáku a jsou srozuměni s vyšší cenou. Nejčastěji se používá peří husí, za nejlepší je považováno peří mořských ptáků (kajčí). K popisu péřové náplně se používá poměr prachového peří a malých pírek (90:10, 80:20 apod.). Samotné prachové peří by bylo z hlediska izolace nejlepší, ale po čase by se rychle slehávalo. Nejdůležitějším údajem je však tzv. „plnivost“. Vyjadřuje pružnost a rozpínavost peří, tedy schopnost zaujmout maximální objem. Udává se v kubických palcích (cuin). Špičkové čisté prachové peří dosahuje hodnoty 950 až 1000 cuin, nejlepší používané směs ve spacácích až 800 cuin. Hodnota pro kvalitní spacák by měla dosahovat minimálně 600 cuin. V posledních letech používají někteří výrobci peří s teflonovou úpravou, která zvyšuje jeho odolnost proti navlhání.

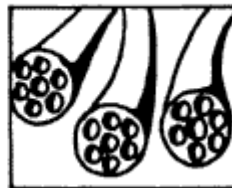
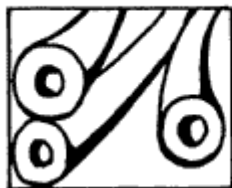
peří

vlákno: jednonáhlkové, tenkostěnné a s profilem

čtyřnáhlkové

sedmikanáhlkové

mikrovlákno

KONSTRUKCE STĚNY SPACÁKU

Způsob šití spacáku se odvíjí především od druhu a množství použité izolační náplně a je vedeno snahou o dosažení co největší výšky (mocnosti, tloušťky, zdvihu, loftu) izolující stěny s vyloučením „studených švů“. Studené švy vzniknou jednoduchým prošíáním tkanin i náplně („skrz naskrz“). Najít bychom je měli jen na nejlevnějších letních spacácích, nejčastěji dekových. Studený šev výrazně prosvítá proti světlu (prohlédneme si spacák proti slunci nebo žárovce). „Teplé švy“ mají všechny dobré spacáky a zajistí je různé sendvičové či šindelové konstrukce (u syntetických náplní) a komorové šití (u peří). Komory současně eliminují sesypávání peří do „koutů“. U nejlhčích letních spacáků převažují syntetické materiály právě vzhledem k tomu, že syntetické materiály mají určitý tvar a mechanické vlastnosti, které umožňují spacák maximálně zjednodušit a odlehčit. Naopak i u těch nejlhčích péřových spacáků musí být komorová konstrukce pro peří, které nemá vlastní tvar, a tím je spacák složitější a výrobně náročnější.

TKANINY

Použitá tkanina na spací pytle jsou výsledkem kompromisu mezi pevností, hmotností, vodoodolností a prodyšností. Dnes se používají v drtivé míře tkaniny syntetické, jen u spacáků do nenáročných akcí se jako vnitřní tkanina někdy používá bavlna (nebo její směs s polyesterem), protože je pro mnoho lidí nejpříjemnější. Do tvrdších podmínek se bavlna nehodí - rychle se špiní, přijímá vlhkost a dlouho schne. Ukazuje se, že vhodně vyladěné husté tkaniny zpomalují výměnu vzduchu ve spacáku

a tak výrazně zlepšují jeho izolační vlastnosti. Poznáme je podle „balónového efektu“ při balení – rolování spacáků od hlavy k nohám, kdy by mělo dojít k nadouvání nesrolovaného zbytku spacáku. Pokud k nadouvání nedojde (spacák leží „jako mrcha“), pak se výrobek hodí jen do nenáročných podmínek. Když se naopak nafoukne jako balón a je potřeba velká síla na dokončení rolování, pak je materiál velmi odolný proti pronikání vzduchu a bude tak mnohem lépe chránit vnitřní zahřátý prostor. Odolnost proti pronikání vzduchu však s sebou nese problém s prodyšností pro vlhkost. Správnou „kontrolovanou prodyšnost“ mají jen kvalitní a tedy bohužel drahé materiály, které však zajišťují i dobrou ochranu náplně před mokrem, a proto se investice do nich určitě vyplatí (Gelanots Dryheat, Gore Dry-Loft, ...).

OBAL SPACÁKU

Chrání spacák před špínou, poškozením a mokrem. Nepromokavý obal je někdy potřebný (vodáci, transport vně batohu...), ale pak je nutno počítat s možností zapaření. Praktický je

větší obal se dvěma stahovačkami nebo s kompresními popruhy. Spacáku lépe svědčí pěchování než stále stejné rolování. Do batohu bývá někdy nejlepší pěchovat spacák bez obalu. Obal slouží pouze pro transport. Při skladování doma je nutné aby byl co nejméně stačený. Pouze tak si spacák zachová své izolační schopnosti po dlouhou dobu.